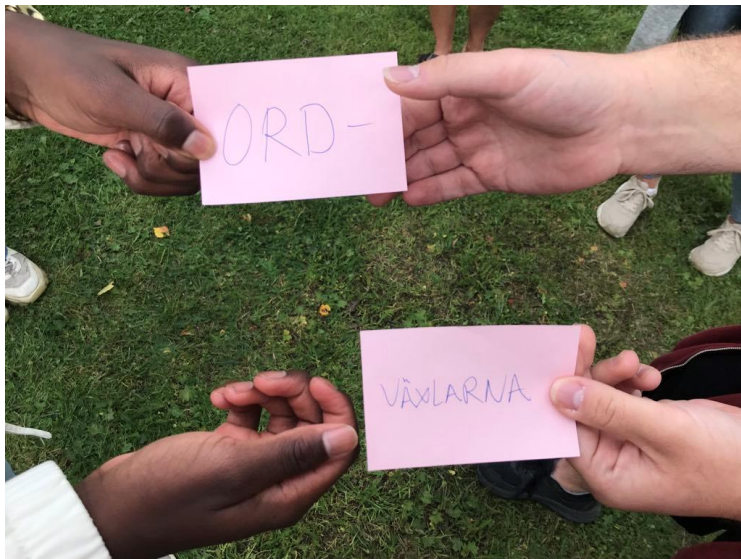

Behandlingspedagogutbildningen inriktning beroende

Studietakt heltid

Forsa folkhögskola

2025–2026

Kursplan årskurs 1

Läsårstider

Hösttermin 18 augusti-19 december (4 fysiska träffar)

Vårtermin 7 januari-2 juni (4 fysiska träffar samt LIA-period)

För mer info se skolans hemsida [För dig som studerar här - Region Gävleborg](#)

Digitala träffar på Teams:

Varje måndag 10–12 veckoupptakt

Varje torsdag 10–12 veckochek

Examination sista onsdagen i blocket 13.00-15.00 (om inte annat står)

Grupparbeten där ni bestämmer datum och tid för träffarna i studiegruppen

Du har ett ansvar att kolla Teams varje vardag

Schema för de fysiska träffarna på skolan:

Måndagar 10.00–16.00

Tisdagar 8.30- 16.00

Onsdagar 8.30–18.00 (Praktisk socialpedagogik kl.15–18)

Torsdagar 8.30-15.30

Trivselregler för kursveckor på skolan:

Mobilfria lektioner

Inga mobiler eller tobak på borden

Endast vatten och frukt får medtagas till klassrummet

Inga parfymer

Kostnader

Studielitteratur. Senaste aktuell upplaga gäller.

Visst studiematerial och kostnader för kortare resor i bil vissa kursveckor på skolan.

Terminsavgift 200 kr/termin. Avgiften täcker visst studiematerial, och kostnader vid skolans gemensamma aktiviteter.

OBLIGATORISKT att närvara under kursveckorna på skolan, studiegruppsträffar och lektioner på nätet samt att lämna in alla uppgifter i tid.

Kontaktuppgifter

Kursansvariga:

Emma Liw emma.liw@fhskgavleborg.se

Stina Gustavsson Jensen stina.jensen.sj@fhskgavleborg.se

Lärare

Anna-Lena Bertils anna.lena.bertils@regiongavleborg.se

Tel 072/5353 462

Administrationen

Anna Larsson anna.m.larsson@regiongavleborg.se

Tel 0650–36778

Kurator och samordnare för boende

Katarina Larsson katarina.a.larsson@regiongavleborg.se

Tel 072/7 425 135

Sjukanmälan och VAB

Du sjukanmäler dig och ansöker om sjukpenning hos Försäkringskassan för alla dagar du är sjuk.

Kom ihåg att meddela Försäkringskassan när du är frisk igen.

Meddela även kursansvarig om du är sjuk och när du är frisk igen.

Vid vård av sjuka barn rapporterar du till CSN.

Meddela även kursansvarig.

Kom ihåg att meddela CSN när du inte vabbar längre.

För mer info se på skolans hemsida. [För dig som studerar här - Region Gävleborg](#)

Varmt välkomna till behandlingspedagogutbildningen!

/Stina, Emma och Anna-Lena Forsa folkhögskola

Kursmoment HT 2025

Vid blockens start läggs individuell hemuppgift och gruppuppgift ut i "Uppgifter" på Teams. Allt studiematerial läggs ut i blockets modul i "Klassarbete" i Teams.

Block 1 Introduktion till yrkesrollen

En introduktion till de kommande två åren på behandlingspedagogutbildningen. Vi går igenom praktiska delar, som lärplattformen Teams, studiegrupper, kursplan m.m.

Vi påbörjar utforskandet av yrkesrollen, yrkesfältet, kommunikation, grupprocesser samt hur vi hjälpare och anhöriga kan utveckla strategier för att hantera sociala problem.

Period 18/8–12/9

Kursvecka på skolan är vecka 34

Löpande grupparbete på Teams

Examination på Teams 10/9 kl.13-15

Litteratur:

Lork Ursula *Hjälparensbok*. Hudiksvall: Lundén information. (Tillhandahålls som PDF av oss pedagoger.)

Hellsten Tommy *Flodhästen i vardagsrummet: Om medberoende och om mötet med barnet inom oss*. Stockholm: Cordia

Ottosson Åsa, Ottosson Mats *Närmare naturen* Stockholm: Bonnier fakta

Mål för blocket Introduktion till yrkesrollen

Efter avslutat block ska deltagaren ha kunskap om:

- Vilka verksamheter en behandlingspedagog/socialpedagog kan arbeta i
- Hur beroende påverkar familjesystem
- Familjerollerna i slutna familjesystem
- Grundaffekterna
- Kommunikationsstilarna i transaktionsanalysen
- NVC
- Grupprocesser
- Betydelsen av naturen som resurs i socialt arbete
- Vikten av självinsikt och självomsorg i hjälparollen

Efter avslutat block kan deltagaren:

- Öva kommunikation som bygger på att uppmärksamma egna och andras tankar, känslor, behov
- Reflektera över sig själv i grupprocesser

Efter avslutat block har deltagaren kompetens att:

- Organisera studiegruppsarbete

Block 2 Socialpedagogik

Blocket innehåller såväl teoretisk som praktisk socialpedagogisk kunskap. Genomgång av olika traditioner, teorier och begrepp som har påverkat yrkesrollen.

Vi tittar närmare på hur sociala problem ser ut och behandlas på individ- grupp- och samhällsnivå. En inblick i samhällsstrukturer för att utöka förståelsen för människors olika förutsättningar att inkluderas i samhället.

Här påbörjas utvecklingen av ett professionellt förhållningssätt och övning i förmåga till självreflektion i relation till yrkesrollen.

Period 15/9–17/10

Kursvecka på skolan är vecka 38

Löpande grupparbete på Teams

Examination på Teams 15/10 kl.13-15

Litteratur:

Cederlund Christer, Berglund Stig-Arne *Socialpedagogik – pedagogiskt socialt arbete* Stockholm: Liber

Ali-Linqvist Ida (2021) *Jag är visst någonting: en berättelse om Hassela* Stockholm: Natur och kultur - Allmänlitteratur.

Referenslitteratur om du vill fördjupa dig ytterligare:

Meeuwisse och Swärd (red.) *Perspektiv på sociala problem* Stockholm: Natur och kultur.

Isaksson, C (red.) *Socialt arbete i skolan - Villkor, innehåll och utmaningar* Lund: Studentlitteratur AB

Eriksson, L (red.) *Gemenskaper. Socialpedagogiska perspektiv* Göteborg: Daidalos förlag

Mål för blocket Socialpedagogik

Efter avslutat block ska deltagaren ha kunskap om:

- Det sociala arbetets framväxt
- Yrkesetik och värdegrund
- Det bio-psyko-sociala perspektivet
- Förstå och kunna använda begreppen socialpedagogik, inkludering/exkludering, stämpling, självuppfyllande profetia
- Hur den teoretiska kunskapen omsätts i praktisk socialpedagogik

Efter avslutat block kan deltagaren:

- Delta i socialpedagogiska aktiviteter och reflektera kring aktivitetens syfte, deltagarnas roller och grupprocess
- Planera, utföra och utvärdera socialpedagogiska insatser
- Möta utmanande situationer med ett socialpedagogiskt förhållningssätt

Efter avslutat block har deltagaren kompetens att:

- Reflektera kring social problematik utifrån ett individ-, grupp- och samhällsnivå
- Reflektera kring det pedagogiska uppdraget i hjälparollen

Block 3 Psykologins grunder och Anknytningsteori

Blocket innehåller en kort orientering i olika psykologiska perspektiv.

Anknytningsteorin och anknytningsstilarna förklaras ingående och leder vidare till att förstå kopplingen till känslornas funktion och vikten av att utveckla mentaliseringsförmåga som skydd för social utsatthet.

Period 20/10–21/11

Kursvecka på skolan är vecka 43

Höstlov vecka 44

Löpande grupparbete på Teams

Examination på Teams 19/11 kl.13-15

Litteratur:

Karlsson, Lars *Psykologins grunder*. Upplaga 7:1. Lund: Studentlitteratur AB

Mål för blocket Psykologins grunder och Anknytningsteori

Efter avslutat block ska deltagaren ha kunskap om:

- Olika psykologiska perspektiv
- Anknytningsteori
- Anknytningsstilar
- Affekternas funktion
- Mentalisering

Efter avslutat block kan deltagaren:

- Reflektera kring sin egen anknytningsstil
- Se kopplingen mellan anknytning och social problematik

Efter avslutat block har deltagaren kompetens att:

- Upptäcka hur den egna anknytningen kan påverka yrkesrollen
- Anpassa sitt bemötande och agera trygg bas för olika målgrupper

Block 4 Beroende del 1

Blocket innehåller en orientering i hur hjärnan och nervsystemet fungerar samt påverkas av beroendeframkallande preparat eller handlingar. Tyngdpunkt på det biologiska perspektivet. Genomgång av screeningverktyg och behandlingsformer. Introduktion till motiverande samtal.

Period 24/11–9/1

Kursvecka på skolan är vecka 48

Löpande grupparbete via Teams

Examination på Teams 7/1 kl.13-15

Jullov 22/12–6/1

Litteratur:

Lindqvist Bagge och Hildebrand Karlén (red.) *Handbok i missbruks- och beroendepsykologi*. Stockholm: Liber AB Kap: 1–13, 19–21 och 28.

Referenslitteratur om du vill fördjupa dig ytterligare:

Heilig, Markus *Beroendetillstånd*. Lund: Studentlitteratur

Agerberg, Miki *Kidnappad hjärna* Upplaga 2. Lund: Studentlitteratur AB

Skogholm Lena, *Koden till tonårshjärnan: Konsten att förstå sig på tonåringen och få en bättre relation och dialog* Falun: The book affair

Mål för blocket Beroende del 1

Efter avslutat block ska deltagaren ha kunskap om:

- Diagnoskriterierna för substansbrusyndrom och hasardspelsyndrom
- De delar i hjärnan och signalsubstanser/hormoner som påverkas vid utvecklandet av ett beroende
- Motiverande samtal MI
- Screeningverktygen Audit och Dudit
- Bedömningsmetod ASI

Efter avslutat block kan deltagaren:

- Koppla beroendeutveckling till det bio-psyko-sociala perspektivet
- Se kopplingar mellan desorganiserad anknytning, trauma, personlighetssyndrom, mentaliseringsförmåga och beroende

Efter avslutat block har deltagaren kompetens att:

- Använda Audit och Dudit
- Förklara belöningssystemet
- Förklara vad abstinens och postakut abstinens är

Kursmoment VT 2026

Block 5 Beroende del 2

I det här blocket utgår vi ifrån det psykosociala perspektivet. Vi läser Craig Nakken`s beroendepersonligheten som haft stor betydelse för hur beroende kan förstås. Orientering i 12-stegsmodellen som behandlingsmetod och självhjälpsrörelse. Vi tittar även närmare på normbrytande beteende, riskbruk och beroendeutveckling hos ungdomar.

12/1–6/2

Kursvecka på skolan är vecka 3

Löpande grupparbete på Teams

Examination på Teams 4/2 kl.13-15

Litteratur:

Nakken, Craig (2016) *Beroendepersonligheten*. Vallentuna: Pedagogkonsult

Lindqvist Bagge och Hildebrand Karlén (red.) *Handbok i missbruks- och beroendepsykologi*. Stockholm: Liber AB Kap: 14, 15, 22, 23, 25, 26

Mål för blocket Beroende del 2

Efter avslutat block ska deltagaren ha kunskap om:

- Nakkens förklaring av beroendepersonligheten
- Kopplingen mellan skam och beroende
- Beroendeutvecklingens förlopp under barn och ungdomsåren
- Olika förklaringsmodeller gällande beroende utifrån det biopsykosociala perspektivet.
- 12-stegsmodellen

Efter avslutat block kan deltagaren:

- Reflektera utifrån flera olika förklaringsmodeller till hur ett beroende uppkommer och bibehålls
- Känna igen en beroendeutveckling och vad människor då kan tänkas behöva från samhälle och andra aktörer samt i behandling.

Efter avslutat block har deltagaren kompetens att:

- Förklara beroendepersonlighetens faser i en beroendeprocess
- Ha samtal som bygger på psykoedukation kopplat till beroende

Block 6 Psykologi –Det kognitiva samtalet och orientering i psykiatriska diagnoser.

I blocket ges en orientering i de vanligaste psykiatriska diagnoserna och samsjuklighet. Här presenteras och övas grunderna i KBT för att skapa trygghet i vad KBT är och hur det kan användas inom ramen för det socialpedagogiska fältet.

Period 9/2–6/3

Kursvecka på skolan är vecka 7

Löpande grupparbete på Teams.

Examination på Teams 25/2 kl.13-15

Sportlov 2/3–6/3

Litteratur:

Giacomo D’Elia *Det kognitiva samtalet i vården*. Stockholm: Natur&kultur akademisk

Mellstrand, Agnes *Psykiatri för icke-psykiatriker- Om det hållbara bemötandet och de vanligaste psykiatriska tillstånden*. Stockholm:Gothia Förlag

Referenslitteratur om du vill fördjupa dig ytterligare:

Karlsson, Lars *Psykologins grunder*. Upplaga 7:1. Lund: Studentlitteratur AB

Mål för blocket Psykologi - Det kognitiva samtalet och psykiatriska diagnoser

Efter avslutat block ska deltagaren ha kunskap om:

- Psykologiska perspektiv – inlärningspsykologi, kognitiv psykologi och socialpsykologi
- Psykologiska behandlingsmetoder - Grunderna i KBT
- Psykiatriska diagnoser (depression, ångestsyndrom, adhd, autism, bipolaritet, personlighetssyndrom)
- Samsjuklighet

Efter avslutat block kan deltagaren:

- Förstå KBT-triangeln tanke-känsla-handling
- Förstå automatiska tankar, tankefällor och utvecklandet av scheman
- Förstå vikten av att skapa allians
- Förstå kopplingen mellan anknytning och grundantaganden samt självbekräftandemönster
- Förstå hur andra yrkesgrupper använder KBT
- Förstå hur psykiatriska diagnoser påverkar beteenden

Efter avslutat block har deltagaren kompetens att:

- Ge viss psykoedukation
- Skapa agenda för, och sammanfatta det professionella samtalet
- Ge hemuppgifter till målgruppen
- Ha individuella stödjande samtal utifrån KBT-triangeln

Block 7 Det sociala arbetets organisation del 1 - Lagstiftning och dokumentation

Blocket ger en orientering i hur det sociala arbetet är organiserat. I detta block fokuseras främst på den offentliga sektorns roll, och i synnerhet socialtjänstens handlingsutrymme.

Vi gör nedslag i olika lagar som kan komma att påverka de olika verksamheter en behandlingspedagog kan arbeta inom, alternativt samarbeta med.

Under blocket övar vi även på att skriva genomförandeplaner samt journalanteckningar.

9/3–12/3

Kursvecka på skolan är vecka 11

Gruppträff på Teams

Inget seminarium.

Handläggning och dokumentation examineras individuellt i LIA-uppgiften. Gruppuppgiften görs vid ett studiegruppstillfälle under LIA-tiden. Lämnas in i "Uppgifter" som vanligt.

Litteratur:

Alexander Akterin *Socialt arbete i samhället* Helsingborg: Komlitt

Ni kommer att få länkar till juridiskt material.

Mål för blocket Det sociala arbetets organisation del 1 - Lagstiftning och dokumentation

Efter avslutat block ska deltagaren ha kunskap om:

- Offentlig sektor
- Socialtjänstens flöde - från anmälan till avslut
- Vad objektivt skrivande är och varför det är viktigt
- Känna till BBIC samt IBIC
- Relevant lagstiftning

Efter avslutat block kan deltagaren:

- Reflektera utifrån relevant lagstiftning
- Veta skillnaden på genomförandeplan och vårdplan
- Bli uppmärksam på när en gör tolkningar snarare än objektiva observationer
- Ha en förståelse för att stora delar av dokumentationsskyldigheten vilar på en etisk grund

Efter avslutat block har deltagaren kompetens att:

- Kunna skriva en objektiv journalanteckning
- Kunna skapa en genomförandeplan utifrån en vårdplan
- Förstå systemet som klienten befinner sig i, samt behandlingspedagogens roll i detta

Block 8 Lärande i arbete (LIA)

Deltagaren omsätter teoretiska kunskaper om behandlings- och/eller socialpedagogiskt arbete till praktiska färdigheter.

Momentet i åk 1 innefattar i första hand att observera verksamheten och därefter planera och genomföra socialpedagogiska insatser tillsammans med en handledare. Genom att möta klienter och ta del av professionellas erfarenheter inom fältet utvecklar deltagaren strategier för eget handlande. Deltagaren får under momentet kännedom om lagstiftning, organisation och lokala rutiner på praktikplatsen.

Period 16/3–15/5 (8 veckors LIA)

Påsklov 6/4–10/4

Träffar på Teams där ni gör er gruppuppgift

Mål för LIA

Efter avslutad LIA-period har deltagaren kunskap om:

- Praktiska socialpedagogiska insatser
- Organisation, rutiner och relevant lagstiftning
- Lex Sara
- Anmälningsskyldighet

Efter avslutad LIA-period kan deltagaren:

- Reflektera kring de socialpedagogiska insatserna i verksamheten
- Reflektera över hur/om naturen används som resurs
- Reflektera över hur hälsofaktorer kring rörelse, kost, vila och sömn lyfts och stärks
- Reflektera över om det finns medveten stresshantering i verksamheten
- Reflektera kring delaktighet och inflytande kopplat till verksamheten
- Skapa konstruktiva relationer med klienter och kollegor

Efter avslutad LIA-period har deltagaren kompetens att:

- Agera med etisk medvetenhet i förhållande till målgruppen

Bock 9 Psykologi – Kriminalitet

I det här blocket tittar vi på hur kriminella mönster uppstår och befästs. Vi tittar också på hur en kan arbeta med kriminalitet, både ur ett förebyggande perspektiv samt då kriminaliteten utvecklats till en livsstil.

18/5–2/6

Kursvecka på skolan är vecka 21

Examination, litteraturseminarium på kriminalitets som livsstil, på teams 1/6 kl.13-15

Litteratur:

Bergström, Gunnar *Kriminalitet som livsstil*. Upplaga 7. Lund: Studentlitteratur

Referenslitteratur om du vill fördjupa dig ytterligare:

Larsen Martin *Vägen ut ur kriminalitet* Stockholm: Gothia

Karlsson, Lars *Psykologins grunder*. Upplaga 7:1. Lund: Studentlitteratur AB

Mål för blocket Psykologi – Kriminalitet

Efter avslutat block ska deltagaren ha kunskap om:

- Metoden “Kriminalitet som livsstil”
- Kriminella tankebanor och tankefällor

Efter avslutat block kan deltagaren:

- Reflektera kring orsak och verkan, uppväxtvillkor, trauma, mentalisering och affektteori
- Förstå hur en kan arbeta förebyggande vid begynnande kriminalitet
- Hur en kan arbeta med beteendeförändringar via socialträning, miljöterapeutiska metoder och samtal
- Reflektera kring sambandet kriminalitet och personlighetssyndrom
- Reflektera kring kriminalitet utifrån det bio-psyko-sociala perspektivet

Efter avslutat block har deltagaren kompetens att:

- Bemöta och arbeta med klienter som har en kriminell livsstil
- Arbeta utifrån KBT-triangeln

Praktisk socialpedagogik löper över hela kurs tiden

Här övar vi metoder för praktiskt socialpedagogiskt arbete. I åk 1 övar vi på att planera, delta i och genomföra socialpedagogiska aktiviteter. Reflekterar kring utmaningar och anpassningar för att öka deltagande och inkluderande processer.

Vi utforskar gruppprocesser som uppstår i aktiviteterna och hur ledarskapet kan anpassas till gruppen.

Mål Praktisk socialpedagogik

Efter praktisk socialpedagogik i åk 1 har deltagaren kunskap om:

- Teoretisk socialpedagogik
- Praktisk socialpedagogik
- Existentiell hälsa
- Naturen som resurs
- Kroppen som resurs
- Aktiviteter utifrån tillgängliga resurser
- Betydelsen av eget förhållningssätt i aktiviteter

Efter praktisk socialpedagogik i åk 1 kan deltagaren:

- Reflektera kring eget deltagande i socialpedagogiska aktiviteter
- Reflektera kring anpassning av rolltagning i praktiska aktiviteter

- Planera, utföra och utvärdera socialpedagogiska aktiviteter i klassen
- Hålla en workshop om beroende för skolans kursdeltagare

Efter avslutade studier har deltagaren kompetens att:

- Ta ansvar för sitt eget deltagande i socialpedagogiska aktiviteter

Referenslitteratur om du vill fördjupa dig ytterligare:

Ottosson Åsa Ottosson Mats , 2020 Bonnier fakta, *Närmare naturen*

Existentiell hälsa <https://www.sv.se/avdelningar/sv-vastmanland/existentiell-halsa>

Cederlund Christer, Berglund Stig-Arne (2017) *Socialpedagogik – pedagogiskt socialt arbete*. Stockholm: Liber

“Hållbar pedagog” löper över hela utbildningstiden

Här utforskar vi strategier för självomsorg och kroppen som resurs. Vi använder oss av kroppsbaserade och kreativa metoder. Vi undersöker vad som ger återhämtning och vad som ger balans i var och ens liv. Vi utforskar personliga gränser och möjligheter kopplade till både person och yrkesroll.

Efter “Hållbar pedagog” har deltagaren utforskat och reflekterat kring:

- Gränser och reaktioner som kan uppstå då en gör nya saker
- Hur livserfarenheter kan påverka yrkesrollen
- Sin egen roll i grupp
- Lekens betydelse
- Metoder för återhämtning och livsbalans
- Naturen som resurs
- Kroppen som resurs

Referenslitteratur:

Lagerqrantz Marika, *Självmedkänsla- Hur du kan stoppa självkritik och förbättra relationen till dig själv och andra* Stockholm:Natur Kultur akademisk

Livhem Fredrik, Ek, Daniel, Hedensjö Björn *Tid att leva* Stockholm:Natur Kultur Akademiska

Harris Russ, *Lyckofällan* (Andra utgåvan) Stockholm:Natur Kultur läromedel och akademi

Ekvall Peter, *Krama Dracula och andra teaterövningar* Eget förlag

Andersson Frida, Ek Daniel, Flodin Pär *Länge leve vänskap - Forskning och färdigheter för att stärka dina vänskapsrelationer* Stockholm:Natur Kultur Allmänlitteratur

Sannum Anna, Cederhag Wiveka *Hur gör du när du rör dig?* Eget förlag

Lundvik Gyllensten, Amanda Skoglund Kent, Wolff (2015) *Kroppskännedom: Den levda kroppen* Lund:Studentlitteratur

Åsa och Mats Ottosson (2020) *Närmare naturen* Stockholm:Bonnier Fakta